

Та, незважаючи на все, заслугою представників цієї епохи було те, що вони вперше спробували розробити принципи, рекомендації і правила організації системи управління підприємством.

Отже, досягнення представників наукової та адміністративної шкіл менеджменту зробили невід'ємний вклад у розвиток науки управління. За сучасних умов господарювання не можна керуватися лише сучасними теоріями менеджменту, оскільки у повсякденній діяльності менеджерів завжди є ситуації, коли варто скористатися адміністративними методами управління у нерозривному зв'язку з науковим підходом до організації виробничого процесу.

Тобто можна сказати, що, незважаючи на багатогранність і різноманітність підходів до менеджменту, всі школи управління розвивалися у єдиному напрямку - досягти найвищої ефективності роботи підприємства, і кожна з них використовувала і найкращі ідеї своїх попередників, які в поєднанні з новими досягненнями науки менеджменту дають найкращі результати.

Джерела та література:

1. Дерлоу, Дес Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер с англ. - К.: Всеуито, Наукова думка, 2001.-242 с.
2. Друкер, Питер, Ф. Практика менеджмента.: Пер. с англ. - М.: Издательский дом "Вильямс", 2002. - 398 с.
3. Друкер П. Эффективное управление.: Пер. с англ. М. Котельниковой . - М.: ООО "Издательство Астрель": ООО "Издательство АСТ": ЗАО НПП "Ермак", 2004. -284 с.
4. Завадський Й.С. Менеджмент:Management.-У 3 т. - Т. 1. - 3-вид., доп. - К.: Вид-во Європ. Ун-ту. - 2001. - 542 с.
5. Альфред П. Слоун // Теория и практика управления. - № 6 . - 2004
6. Henry Fayol Industrial and General Administration.- London : Pitman, 1930
7. Frederick W.Taylor Scientific Management/- New York: Hatper and Brothers, 1947
8. 100 знаменитых американцев. - Х.: Фолио. - 2004. - 509 с.

Марія Подобенко

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ТА ПРОБЛЕМ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Актуальність теми дослідження. Високі сучасні рівні використання природних ресурсів окремими країнами та галузями у масштабах світової економіки, які спричиняються до зростання антропогенного пресингу на природні компоненти та загрожують довгостроковим інтересам людства і стабільності розвитку, зумовлюють важливість комплексного дослідження еколого-економічних аспектів розвитку відкритої економіки в контексті завдань міжнародної конкурентоспроможності та формування моделі сталого розвитку.

Важливість розв'язання завдань створення ефективного механізму еколого-економічне регулювання, зважаючи на потреби підвищення глобальної конкурентоспроможності, зокрема виявлення інформаційно-інноваційних, технологічних та інституційних чинників еколого-економічне регулювання відкритої економіки, зумовила увагу великої кількості вчених-економістів. Тому чимало наукових праць було присвячено проблемам оптимізації ресурсокористування на сучасному етапі розвитку сучасного світового господарства, а також еколого-економічного регулювання, з урахуванням міжнародного досвіду та нагальних тенденцій, в контексті системного впливу на умови міжнародної конкурентоспроможності. Серед провідних світових фахівців, які присвятили свої роботи висвітленню загальних питань сталого розвитку та

вироблення збалансованої моделі глобального ресурсокористування, можна відзначити таких вчених, як Р.Ватсон, Д.Габор, В.Леонт'єв, Д.Л.Медоуз, Д.Х.Медоуз, М.Месарович, М.Перрі, Е.Пестель, А.Печчеї, Дж.Стігліц, Я.Тінберген, Дж.Форрестер, З.Шалізі та ін.

Помітний внесок у розвиток окремих розділів загальної екології, і перш за все системний погляд на природні явища, зробили дослідження вітчизняних та російських авторів кінця ХІХ - першої половини ХХ ст. Так, В.Вернадський розробив системний підхід, який він застосував до розкриття основоположних геологічних явищ і їх еволюції, показав визначальну роль живих організмів і продуктів їх життєдіяльності в цих явищах, став автором вчення про біосферу і закономірності її існування, сталості і розвитку. Р.Морозов розкрив всесторонні зв'язки в екоспівтовариствах і розглянув їх як єдині системи, що включають весь властивий їм комплекс живих організмів, їх середовищноутворюючу роль. В. Докучаєв показав тісний взаємозв'язок живих організмів і неживої природи (на прикладі ґрунтоутворення) і виділення природних зон.

Мета статті полягає у системному дослідженні та теоретико-практичному обґрунтуванні параметрів формування моделі екологічно обґрунтованого розвитку відкритої економіки з урахуванням територіального аналізу природно-ресурсного потенціалу світового господарства, тенденцій глобалізації та інформатизації.

Відповідно до основної цільової спрямованості роботи, її окремі підрозділи були направлені на розв'язання такого комплексу завдань:

- визначення теоретико-методологічних засад використання природних ресурсів у контексті сучасних міжнародно-економічних тенденцій;
- дослідження просторової диференціації та сучасних гео економічних проблем використання природних ресурсів;
- визначення регіонально-економічних особливостей розміщення та використання найважливіших видів природних ресурсів у контексті глобальної конкуренції за ресурси;
- обґрунтування практичних рекомендацій, які спрямовані на оптимізацію природоохоронної політики України в контексті завдань гео економічного розвитку.

Викладення основного змісту роботи.

Аналогічно до того, як економіка, зокрема міжнародна економіка, відноситься до сфери діяльності, що виходить за рамки взаємної злагоди і добровільної співпраці, міжнародно-економічна екологічна дисципліна апелює до сфери, що лежить за рамками економічної діяльності й формалізованих розрахунків (передусім прибутковості), але виключає у власні пріоритети останні як окремий випадок.

У даний час, коли суспільні потреби стають зіставними з можливостями біосфери, а іноді й перевершують їх, традиційні економічні механізми практично ігнорують побічні дії будь-якого матеріального виробництва і відповідні втрати, тому виникає потреба переходу до іншої моделі економічного розвитку - сталого розвитку. Причому у даному відношенні не можна не помічати виникнення нового системного зв'язку: так, світовий і вітчизняний досвід показує, що неможливо забезпечити сталий економічний розвиток суспільства за рахунок руйнування природного середовища і виснаження природних ресурсів так само, як неможливо зберегти необхідну якість навколишнього середовища без сильної економіки.

Сьогодні, коли людство перебуває на початку становлення таких відкритих економік, які не тільки характеризуються значними обсягами покриття експортно-імпортними операціями ВВП, але й мають економіку інформаційного типу, а також "інформаційного світу" в цілому, справедливо виникає питання з приводу того, чи використовуються наявні планетарні ресурси у такий спосіб, щоб забезпечити дотримання наступних критеріїв, яких зараз не дотримуються:

- 1) задоволення основних життєвих потреб усіх людей і країн;
- 2) збереження біологічної різноманітності, стабільного існування видів, екосистем та ландшафтів;
- 3) гарантування постійного забезпечення ресурсами майбутніх поколінь.

Виникає потреба у виробленні теоретичних принципів та практичних інструментів екологічної політики як сукупності способів досягнення поставлених екологічною стратегією мети і завдань розвитку, а також визначеної сукупності намірів і принципів відносно екологічних показників господарської діяльності та регулювання, яка створює основу для розробки конкретних управлінських завдань.

Середовище не можна розглядати у відриві від організмів, оскільки це - складові частини єдиного функціонального цілого, що і підкреслюється класичним визначенням екології як науки про відносини організмів і середовища. Отже, екологію не доцільно зводити тільки до впливу середовища на організми. За великим рахунком, саме організми сформували сучасне середовище. Їм же належить першорядна роль у нейтралізації тих дій на середовище, які відбувалися і відбуваються з різних причин. Розкриття механізмів, які формують і зберігають середовище, а також закономірностей функціонування екосистем - одне з найважливіших завдань сучасної екології та економічної науки.

Зміст терміну "екологія", таким чином, набув соціально-економічного і навіть філософського аспекту. З ним стала пов'язуватися гуманізація природних і технічних наук, вона активно впроваджується в гуманітарні сфери знань. Екологія при цьому розглядається вже не тільки як самостійна дисципліна, а і як світогляд, покликаний пронизувати всі науки, технологічні процеси і сфери діяльності людей.

Запобігання забруднення передбачає використання процесів, матеріалів, практичних прийомів, продукції таким чином, щоб уникнути, скоротити або вжити контрольних заходів щодо забруднення. Цей процес включає рециркуляцію, переробку, зміну технологічних процесів, механізми контролю (вилучення забруднюючих речовин, уловлювання, очищення), ефективне використання ресурсів, заміну сировини і матеріалів. Вигідність запобігання забруднення визначається можливістю скорочення впливу на оточуюче середовище, збільшенням ефективності і зменшенням витрат на виробництво (продукції, послуг і т.п.). Деякі автори рекомендують у цьому зв'язку сприяти екологічно дружнім видам виробництва через забезпечення преференційного доступу на ринок для подібних продуктів та послуг; визначення та розвиток екологічно дружніх послуг, таких як екотуризм, вилучення вуглецю та захист біорозмаїття, ін. [1, с. 161]

Головне тепер не в тому, щоб споживати якомога більше ресурсів, а в тому, щоб скоротити їх споживання до мінімуму, бо іншого шляху зберегти залишки цих ресурсів для майбутніх поколінь просто немає. І саме у цьому полягає екологічний реалізм.

Екологічна модель господарювання цілком пасує національним особливостям організації сучасних відкритих ринків, навіть психології націй. Так, у країнах континентального та англо-саксонського типу екологічна модель поведінки актуалізує права особистості на прийнятні умови існування, а також на "негірший" статус, ніж у інших членів суспільства. Процвітання Японії ґрунтується на філософії виховання духовних цінностей працівників, яка розповсюджується на всю країну, і полягає в усвідомленні своєї причетності до загальнонаціональних інтересів, потреби розглядати "загальнонаціональні", тобто державні, пріоритети, зокрема й екологічні, як свої власні.

Водночас навіть "освічені" нації, такі, як Норвегія та Данія, інколи висловлюють ідеї, що ставлять під загрозу "глобальну злагоду" (полювання на китів), а також порушують відповідні досягнуті міжнародні угоди та мораторії. Це є свідченням потреби у виробленні універсальних підходів екологічної політики та міжнародно погодженої комплексної системи економічних та позаекономічних чинників, які

постали б основою моделі сталого економічного розвитку глобального, регіонального на національного рівнів.

У сучасних умовах стало очевидним, що проблеми навколишнього середовища і розвитку не можуть розглядатися роздільно, оскільки існує тісний взаємний зв'язок між загальним економічним зростанням (на національному, регіональному, глобальному рівнях) і змінами, що відбуваються в навколишньому середовищі. З розвитком суспільного виробництва дедалі більшою мірою зростає вплив людини на природу, використання нею ресурсів. У зв'язку з цим будь-який розгляд питань суспільного розвитку без урахування екологічних чинників, закономірностей, які регулюють функціональний зв'язок "суспільство (цивілізація) - природне середовище", може призвести до небажаних економічних і соціальних наслідків.

Отже, в даних умовах соціально-економічного та техногенного розвитку необхідно правильно уявляти причинно-наслідкові зв'язки взаємодії основних чинників економічного розвитку суспільства: трудових ресурсів, засобів виробництва і природних ресурсів, які перебувають не лише в діалектичній єдності, але й у стані постійних суперечностей.

В ідеальному випадку дотримання екологічних вимог розвитку відкритих економік, а також системи міжнародних економічних відносин охорона природи як одна з невідмінних умов здорового життя базуються на неписаних законах мудрості, законах, що визнаються всіма членами міжнародного співтовариства та суб'єктами національних господарських систем. Втім дані ціннісні орієнтири далеко не завжди є домінуючими, а сама економіка не здатна позбутися таких негативних наслідків виробничої діяльності, як забруднення навколишнього середовища в результаті діяльності комерційних суб'єктів, вичерпання природних запасів, які потрапляють у господарський обіг. Сказане приводить до того, що саме держава повинна займатися цим процесом (Докл. див. [II, 48 с.]). Вона вимірює доцільні пропорції розподілу і на практиці перерозподіляє доходи через державний бюджет з метою погашення негативних ефектів або з метою справедливого перерозподілу вигод (Див. також: [III, с. 522]). Усунення негативних зовнішніх ефектів можливе через заборону експлуатації невідновлюваних природних ресурсів, застосування шкідливих технологій, що завдають шкоди здоров'ю населення. Держава бореться з цим за допомогою штрафів, які можуть перевищувати вигоду порушеного виробника, що "дає можливість істотно координувати дії ринкового механізму, пом'якшувати або зовсім ліквідувати негативні наслідки сліпої гри ринкових сил, що виявляється в зовнішніх ефектах" [IV, с. 67]. (Взагалі, існує два головних джерела забруднення атмосфери: природний (вулкани, вивітрювання, лісові пожежі, процеси розкладання рослин і тварин) й антропогенний (передусім підприємства паливно-енергетичного комплексу, транспорт, металургійні, хімічні, машинобудівні, аграрні та ін. підприємства). Згідно з оцінками, щорічно у світі в результаті діяльності людини в атмосферу надходить 25-30 млрд. т оксидів вуглецю, 190-210 млн. т оксидів сірки, 65-75 млн. т оксидів азоту, 1,4-1,7 млн. т хлорфторвуглеродів (фреонів), органічні сполуки свинцю, вуглеводні, у тому числі канцерогенні.)

Процес оптимізації міжнародного співробітництва у сфері технологій, як відзначається в економічній літературі, не може "не бути пов'язаним з додатковим потенціалом підвищення добробуту, впровадження замкнених технологічних циклів та вироблення більш жорстких екологічних критеріїв, дотримання сучасних нормативів сталого розвитку" [, с. 78].

Розширюючи контекст, слід відзначити, що інтереси економічного процесу, який розглядається як необхідна умова традиційного глобального та національного відтворення, переважають цілями й інтересами окремих людей, а також переважної більшості націй.

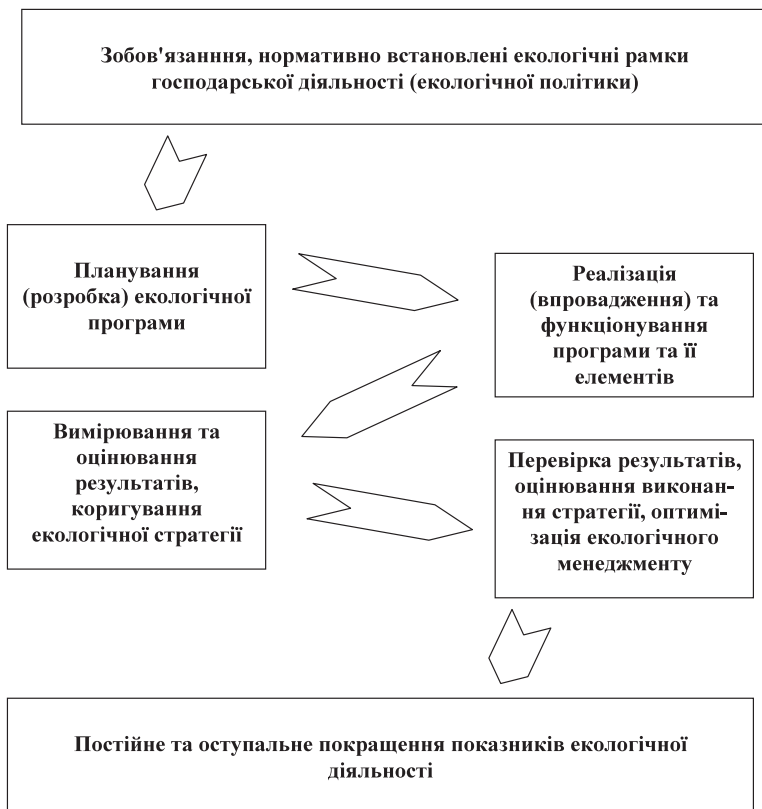

Рис. 2.1. Механізм інституційного регулювання екологічної діяльності

Враховуючи те, що ринок демонструє власні т.зв. "провали" передусім у сфері неприбуткової (зокрема екологічної) діяльності, держава відповідає за створення саме такої ефективної ринкової інфраструктури, яка становить собою "правила і норми, що визначають такий характер економічних відносин, який забезпечує функціонування ринкової системи" [VI, с. 13]. Такі "правила і норми" повинні гарантувати дотримання довгострокових суспільних, екологічних пріоритетів, які об'єктивно лишаються "за скобками" комерційних пріоритетів.

Слід розуміти, що такі міркування не існують ізольовано від глобальних стратегій у сфері екології. Так, типовим і навіть "міжнародно очікуваним" програмним документом, яким мають керуватися національні уряди, є т.зв. національна стратегія сталого розвитку (National Strategy for Sustainable Development), яка розробляється відповідно до рекомендацій документа Конференції ООН по навколишньому середовищу і розвитку (Ріо-де-Жанейро, Бразилія, червень 1992 р.) "Порядок денний на XXI століття".

У преамбулі (розділі 6) цього документа наголошується на важливості розробки урядами в зв'язку з цим документом власних стратегій, планів, політики або процесу і розвитку міжнародної співпраці. Національна стратегія повинна ґрунтуватися на заходах у сфері економіки, соціальної діяльності щодо підтримки навколишнього середовища, які направлені на гармонізацію цих планів з довготривалими екологічними пріоритетами і розроблятися за широкої участі громадськості. Національні стратегії збереження природи і плани дій у сфері навколишнього середовища повинні бути повністю включеними в національну стратегію сталого розвитку. Як своєрідна "надмета" національної стратегії сталого розвитку розглядається забезпечення соціально відповідального економічного розвитку при достатньому рівні захисту природно-ресурсного потенціалу і навколишнього середовища для майбутніх поколінь.

Таким чином, глобальні пріоритети, у відповідності до волевиявлення держав

як суверенів міжнародних економічних відносин, переносяться у прийнятну та "зрозумілу" для останніх "мову" - інструменти макроекономічного впливу.

Податково-бюджетне регулювання включає найпотужніші інструменти державної дії на розвиток ринкової економіки та окремі її параметри. Через ці інструменти здійснюється перерозподіл від 1/3 до 1/2 ВВП сучасних країн, причому розвинуті країни підтримують високий рівень витрат бюджетної системи щодо ВВП. Важливо враховувати, що збільшення ролі НТП в генерації економічного зростання привело навіть до збільшення рівня державних витрат протягом останнього сторіччя (з 10% ВВП наприкінці XIX ст. до 40-50% ВВП наприкінці XX ст. і на початку XXI ст).

Держава також повинна заохочувати екологічно орієнтоване технологічне переозброєння виробництва. Це зазвичай досягається шляхом встановлення різноманітних пільг, а також засобами підтримки державних науково-технічних інститутів, чії розробки потім упродовжуються на підприємствах. Крім того, екологічна політика може здійснюватися за допомогою інвестиційної політики держави.

Неоднорідність типів споживання і стилів життя, що характеризують сучасне міжнародне економічне життя, є явищем об'єктивним, яке не зникне навіть разом із зникненням соціальної нерівності у міжнародному масштабі. Адже слід враховувати й життєві стилі індивідумів та общин, які відрізнятимуться один від одного і, можливо, розрізнятимуться між собою сильніше, ніж це уявляється сьогодні. Ці відмінності проте будуть наслідком різної можливості доступу до ресурсів і соціальних благ, а також різного їх використання.

Інноваційний процес, як і науково-технічний прогрес, який пов'язаний із першим, але не зводиться до нього (так само, як процес інноваційний багато в чому виходить за науково-технічні рамки), є, так би мовити, єдиним потоком. Його окремі стадії - наукова розробка технічної ідеї, нової технології, доведення її до промислового використання, отримання нового продукту, його комерсyalізація - значно розрізняються за моделями організації праці, методами управління і фінансування і т.ін. Але проте ці стадії є взаємно обумовленими і такими, що забезпечують успіх інноваційного процесу лише за умови інтеграції їх в єдине ціле.

В Україні часто можна почути або прочитати про необхідність кількісної максимізації інновацій. Разом з тим саме питання комплексності, інтеграції окремих інноваційних елементів в єдиний соціально-економічний процес виводять на справжню ефективність інноваційної стратегії. Адже навіть вдосконалення інноваційного механізму на окремій стадії зовсім не обов'язково підвищує результативність процесу в цілому, оптимізацію еколого-економічного плану. Якщо цінні фундаментальні ідеї не використовуються для розробки нових технологічних процесів, а нові технології не перетворюються на товари суспільного попиту, на засоби оптимізації ресурсокористування або знаходять лише дуже вузьке застосування в локальних сферах, то потенціал даного напряму НТП практично не реалізується ані для суспільства в цілому, ані для споживацького попиту.

На стані еколого-економічного регулювання відкритої економіки України негативно позначаються тенденції розвитку технологічної сфери держави, процеси з оновленням обладнання та устаткування у промисловості, на транспорті та у сільському господарстві. Так, хоча негативні процеси застарівання виробничого устаткування відбувалися ще в 70-х і 80-х роках, період після здобуття Україною незалежності, який збігся із малоефективними економічними реформами 90-х рр., охарактеризувався особливо різкими негативними зрушеннями у віковій структурі активної частини виробничого капіталу в реальному секторі. Наприклад, якщо частка устаткування у віці до 5 років з 1970 по 1990 рік знизилася з приблизно 40% до менш ніж 30%, тобто більше, ніж на 10 процентних пунктів, то протягом періоду 90-х рр. відбулося різке скорочення частки нового устаткування в структурі активної частини виробничих фондів (до 5 років) ще більше, ніж на 25 процентних пунктів, тобто до показника, нижчого за 5%. Значно зросла частка застарілого виробничого устаткування (вік більше 20 років) - до 40%, тоді як у розвинутих країнах середній

термін роботи устаткування взагалі, як правило, не перевищує 10 років.

Такий стан із віковою структурою активних виробничих фондів є характерним не тільки для промисловості в цілому, але і для інших найважливіших галузей економіки: транспорту, будівництва і сільського господарства. Таке посилення тенденцій застарівання устаткування зумовлено перш за все зниженням темпів введення нового устаткування і виведення застарілого. Середній фактичний термін служби устаткування в промисловості в 2,5 - 3 рази перевищує нормативний термін (близько 12 років).

Можна відзначити, що поступово розуміння значущості запровадження масштабних інституційних підходів до справи еколого-економічного регулювання в Україні поширюється і у владних структурах України. Так, на думку українських урядовців, у 2008 році на енергозбереження необхідно виділити 8 млрд. грн., причому "енергозбереження повинно бути окремим рядком в бюджеті". Відзначається також, що 200 млн. грн., виділених у 2007 р., - це дуже мало, і "в 2008 році уряд має намір внести пропозицію збільшити бюджет в цій сфері", і пропонується обсяг грошей на 2008 р. "має бути закладеним в державному бюджеті, місцевих, регіональних бюджетах, кредитів від усіляких іноземних організацій, які надають фінансові послуги" [VII].

Позитивним практичним прикладом підвищення уваги до альтернативної енергетики в Україні постала презентація влітку 2007 р. проекту будівництва вітроелектростанції "Нова-Еко" потужністю 300 МВт (ВЕС-300), який за масштабами не має аналогів у країнах Східної Європи та СНД (згідно з експертними оцінками, тільки кримські вітрові АЕС зможуть за результатами реалізації проекту генерувати електроенергію в обсягах, що є більшими за потреби Криму та майже відповідають потребам такого міста, як Київ). Подібний проект є вельми важливий, оскільки є прикладом того, як можна реально вирішити енергетичні проблеми у регіональному масштабі (раніше Кримський півострів - найбільш енергодефіцитний регіон України - отримував 93% енергетичних потреб з материка). Проект має не тільки економічне, а й не меншою мірою екологічне значення: експлуатація ВЕС-300 дасть змогу скоротити викиди шкідливих парникових газів в обсязі, еквівалентному 3,7 млн.тонни вуглекислого газу вже в період 2009-2012 рр., що позитивно позначиться на стані навколишнього середовища Криму та України загалом. Початок будівництва заплановано на 2008 р. Цікаво, що термін окупності проекту є порівняно невеликим і становитиме 8-10 рр. [VIII, с. 8].

Забезпечення стійкого економічного зростання передбачає створення таких макроекономічних умов, які включають зниження процентних ставок, формування механізмів кредитування виробничої діяльності, особливо у високотехнологічній сфері, усунення цінових диспропорцій, а також сприяння реінтеграції економіки, становленню контурів її розширеного відтворення, багаторазового підвищення інвестиційної та інноваційної активності. Це вимагає активізації відповідних інвестиційних, структурних, промислових, науково-технічних, цінових та інших складових економічної політики української держави.

Найважливішою, на наш погляд, є концептуальна конкурентоспроможність, яка, по суті, означає правильний вибір шляху, найправильнішу і найоптимальнішу траєкторію розвитку національної економіки. Міжнародна практика показує, що володіти концептуальною конкурентоспроможністю означає не просто осмислено працювати на світовому ринку, добре уявляючи собі інтереси партнерів і конкурентів, але і ефективно впроваджувати інноваційну конкурентну модель розвитку, знати шляхи максимально ефективної реалізації своїх фундаментальних специфічних конкурентних переваг (як реальних, так і потенційних). Адже справді, "наприкінці ХХ - на початку ХХІ ст. інновації почали розглядатися як основний фактор конкурентоспроможності певних соціально-економічних систем, а цілеспрямоване виробництво та впровадження відповідних процесів почали складатися в національні й регіональні інноваційні системи" [, с. 185].

У цьому відношенні необхідно відійти від звичних шаблонів і моделей промислового розвитку країни, вибудовуваних формально, без належного урахування специфіки сучасного і майбутнього розвитку як глобальної економіки

в цілому, так і зв'язаних регіонів, що включають країни-партнери, близькі за географічними, економічними і геополітичними ознаками. Тому найближчим часом Україні належить вирішити найважливіші питання концепції свого майбутнього розвитку: чи будувати їй напівавтаркічну економіку або в умовах відкритого національного ринку (і тим більше невідворотного вступу у СОТ) вибудувати складнішу конфігурацію, що поєднує забезпечення певної самодостатності з активним залученням її національного господарства в міжнародний поділ праці.

На шляху вироблення конкурентної стратегії розвитку перед керівництвом та усіма компетентними інститутами країни стоїть складна проблема визначення стратегічних пріоритетів економічного розвитку в умовах глобальної конкуренції. Тут намітилися наступні основні вектори вирішення цієї проблеми.

ВИСНОВКИ

Екологічна стратегія - це сукупність конкретних завдань, розрахованих на реальні можливості і терміни їх досягнення, в галузі охорони навколишнього середовища і використання природних ресурсів. При цьому під екологічними завданнями (або завданнями екологічної діяльності) розуміють детальні вимоги щодо екологічних показників діяльності господарських організацій чи суспільного господарства в цілому або їхніх підрозділів, що виходять із встановленої екологічної мети діяльності організації (організацій) і підлягають виконанню в порядку досягнення цієї мети.

Оптимізація участі в міжнародних економічних відносинах, а також формування конкурентоспроможної національної відтворювальної системи в умовах глобалізації були і залишаються вкрай важливими та актуальними завданнями для України, зважаючи на регіональну та територіальну диференціацію використання природних ресурсів, переваги формування профілю міжнародної спеціалізації, який базується на пріоритетному розвитку інноваційних систем, а також на сучасні конкурентні підходи, що використовуються провідними ринковими державами з метою концентрації на власній території інформаційно міського виробництва.

Господарська організація повинна визначити свою екологічну політику і забезпечити виконання екологічних зобов'язань у господарській діяльності; розробити план (програму) досягнення мети і виконання задач екологічної політики; визначити і знайти можливості і механізми, які є необхідними для досягнення мети і виконання завдань екологічної політики, забезпечити необхідні оцінку, моніторинг і вимірювання екологічних показників своєї діяльності, розглядати на практиці систему екологічного менеджменту як організуючу структуру, яка повинна знаходитися під постійним спостереженням; перевіряти і постійно покращувати свою систему екологічного менеджменту.

Джерела та література:

1. Stilwell M. Trade, Environment and Sustainability // Dynamic Development in a Sustainable World: Transformation in Quality of Life, Growth and Institutions / Ed. By Gudrun Kochendorfer and B.Pleskovic / Villa Borsig Workshop Series 2001. - German Foundation for International Development, Development Policy Forum, Berlin, 2002. - P. 152 - 168.
2. Израэль Ю.А. Проблемы охраны природной среды и их решения. - Л.: Гидрометеоздат, 1984. - 48 с.
3. Ситник К.М., Брайон О.В., Гордецький А.В. Біосфера, екологія, охорона природи. - К.: Наукова думка, 1987. - 522 с.
4. Мамедов О. Ю. Современная экономика. - Ростов-на-Дону: Феникс, 1997. - С. 67.
5. Довгий О.С. Сучасні тенденції міжнародного руху технологій // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): Наук.журнал. - Вип. 2-4. - К.: Книжкове вид-во НАУ, 2006. - С. 77-80.
6. Ткач А.А. Інституціональні основи ринкової інфраструктури: Монографія / НАН України. Об'єднаний інститут економіки. - К., 2005. - 295 с.
7. Рыбаку нужно 8 млрд. гривен на энергосбережение // Корреспондент.net. - 16 августа 2007. - <http://www.korrespondent.net/main/203364/>.
8. Рожан О. Вітер напне вітрила української енергетики // Дзеркало тижня. - № 27. - 14 липня 2007 р. - С. 8.
9. Морозова Л.В. Моделювання інноваційних процесів // На Схід та Південь від ЄС: проблеми формування спільного європейського економічного простору: Зб.матеріалів міжнародної науково-практичної конференції 5-7 жовтня 2006 р. - К.: КНЕУ ім.В.Гетьмана, 2006. - С. 185-187.